

H19 – Fodring af diegivende søer – vådfoder/tørfoder

Soen skal fodres, så den har en høj mælkeydelse og har et begrænset vægttab i diegivningsperioden.

1. Ved indsættelse i farestalden

- Undgå ændringer i råvarevalg mellem drægtigheds- og diegivningsfoder.
- Der anbefales tre daglige fodringer jævnt fordelt over døgnet for at optimere faringsforløbet.
- Fra indsættelse og frem til faring skal søerne have 3,5 FEso/dag.
- Gylte tildeles 0,2-0,3 FEso/dag mindre end søerne indtil faring.

2. Efter faring

- Der anbefales tre daglige fodringer jævnt fordelt over døgnet.
- I den første uge efter faring øges den daglige foderstyrke med 0,5 FEso/dag.
- Herefter justeres med +0,25 FEso/dag indtil maks. foderstyrke nås.
- Foderjustering sker 30 minutter efter én af dagens fodringer. Vælg samme fodring hver dag.
- Gylte tildeles 0,5 FEso/dag mindre end søerne efter faring.

3. Brug af vejledende foderkurve

- Foderkurven bør tilpasses den enkelte besætning.
- Til højre er vist et forslag til en foderkurve for en gennemsnitsso, der passer 13 grise.

3a. Tørfoder

- Der udarbejdes en vejledende foderkurve, der passer til foderkassernes volumen.
- Foderkurven vist til højre anvendes.

3b. Vådfoder

- Tast minimumsfoderkurven i bilag 16 ind i computeren.
- Foderstyrken kan reguleres på to forskellige måder:
 - a. Brug af minimumsfoderkurve med procent-justering.
 - b. Brug af minimumsfoderkurven med "grise-metoden".

4. Fodring omkring fravænning

- Søerne skal ikke faste på fravænningsdagen, da det påvirker reproduktionshormonerne negativt og kan skade næste ægløsning.
- Søerne skal tildeles 4,0 FEso på fravænningsdagen i enten fare- eller løbestald.
- Undgå bratte ændringer i råvaresammensætning ved fravænning.

Foderkurve til søer

Målsætning for høj foderoptagelse, dag 0 = faringsdag

Dag efter faring	Mål for foderstyrke, FEso
-2	3,5
-1	3,5
0	3,5
1	4,0
2	4,5
3	5,0
4	5,5
5	6,0
6	6,5
7	7,0
8	7,25
14	8,75
16	9,25
17	9,5
21	9,5
28	9,5
35	9,5

Slutfoderstyrke

Når foderkurven når maks. skal soen som tommelfingerregel tildeles 3 FEso til soen og 0,5 FEso/ gris, hvilket svarer til 9,5 FEso/dag ved 13 grise.

Søer, der ligger med 11 grise, har maks. 8,5 FEso/dag.

Vægttab

En so taber typisk 6-7 % af kropsvægten (cirka 20 kg) i løbet af en diegivning. Et vægttab af denne størrelsesorden påvirker ikke den efterfølgende reproduktion negativt.

H19 – Fodring af diegivende søer - vådfoder/tørfoder

1.	3,2 FEso/dag til gyltene og 3,5 FEso/dag til soen indtil faring sikrer energi til fostrene.						
1.	På visse <u>vådfodringsanlæg</u> giver nogle ventiler for lidt eller slet intet foder ved tre daglige fodringer. På disse anlæg anbefales to daglige fodringer fra indsættelse i farestald til fire dage efter faring. I visse <u>tørfodringsanlæg</u> kan det også være svært at indstille foderkasserne til små mængder.						
2.	Tre daglige fodringer jævnt fordelt over døgnet sikrer stabil energiforsyning til mælkeproduktion, ligesom det får soen til at rejse sig og drikke vand flere gange dagligt. Ved to daglige fodringer skal de ligge med størst muligt tidsinterval.						
2.	For lidt foder resulterer i, at soen mangler energi til mælkeproduktion. For meget foder øger risikoen for, at soen fodres i stå og den samlede foderoptagelse i diegivningsperioden nedsættes.						
2.	Søerne kan have nedsat appetit omkring faring. Hvis ikke krybben er tom, skal krybben altid tømmes ½ time efter fodring, så søerne har adgang til rent vand. Selv om der fodres med vådfoder, er normal vandforsyning nødvendigt, da vådfoder dækker maks. 50 % af vandbehovet.						
3.	Søer, der er fede ved indsættelse i farestalden, tildeles maks. 8 FEso/dag, så de får et vægttab i farestalden.						
3.	Fodertildelingen skal hæves gradvist (se Bilag 16), for at soen ikke går i stå. I første diegivningsuge følges foderkurven dag for dag. Herefter kan den manuelle foderjustering ske mandag-onsdag-fredag, så energioptagelsen følger mælkeydelsen.						
3.	Det bør være den person, som er ansvarlig for sektionen, der laver foderjusteringen.						
3.	Fodringerne kan med fordel ske efter følgende strategi: 34 % af foderet kl. 7, 33 % af foderet kl. 14, 33 % af foderet kl. 21.						
3.	Det bør tilstræbes, at der er mindst 8 timers hvilepause mellem aften- og morgenfodring. I varme perioder skubbes fodringen til køligere perioder på dagen, fx kl. 5, 11 og 21.						
3a.	Det er nødvendigt at vide, hvor mange gram foder hver volumenindstilling på en foder-kasse doserer. Det gøres ved at veje, hvor mange gram fx 1, 2, 4 og 6 volumenindstillinger svarer til. Beregn efterfølgende, hvor mange FEso hver volumenindstilling giver, og lav et skema for indstilling af foderkasserne. Der kan monteres 2-3 foderkasser midt på en foderstreng, så foderet nemt udtages i en spand.						
3b.	Ved vådfodring tjekkes om foderets energiindhold og eventuelt tørstofindhold er tastet korrekt i fodercomputeren.						
	<table> <tr> <td>Hvis søerne ikke æder op 30 minutter efter fodring kan det skyldes én af flere af flg.:</td><td>Hvis søerne har for stort vægttab kan det skyldes én eller flere af flg.</td></tr> <tr> <td>Fede søer æder mindre end søer i normalt huld.</td><td>Fodertildelingen er for restriktiv i forhold til mælkeydelsen.</td></tr> <tr> <td>Foderkurven er for stejl.</td><td></td></tr> </table>	Hvis søerne ikke æder op 30 minutter efter fodring kan det skyldes én af flere af flg.:	Hvis søerne har for stort vægttab kan det skyldes én eller flere af flg.	Fede søer æder mindre end søer i normalt huld.	Fodertildelingen er for restriktiv i forhold til mælkeydelsen.	Foderkurven er for stejl.	
Hvis søerne ikke æder op 30 minutter efter fodring kan det skyldes én af flere af flg.:	Hvis søerne har for stort vægttab kan det skyldes én eller flere af flg.						
Fede søer æder mindre end søer i normalt huld.	Fodertildelingen er for restriktiv i forhold til mælkeydelsen.						
Foderkurven er for stejl.							
	Foderets massefylde og/eller energiindhold er ændret. Vær OBS på også at ændre råvareværdier i vådfoderanlæg.						
	Problemer med mavesår. Få eventuelt lavet en USK-mave på 20 søer, der slagtes efter fravænning.						
	Utilstrækkelig vandtildeling. Vandventilerne skal yde mindst 4 liter vand pr. minut.						
	Sygdomsudbrud.						
	Foderets smag er ændret som følge af nyt korn eller brug af andre råvarer.						
	Staldtemperaturen er for høj.						